

Buro SRO B.V.
T.a.v. J. van de Zand
't Goylaan 11
3525 AA Utrecht

Blom Ecologie
Koeweistraat 2
4181 CD Waardenburg

0418 820 288
info@blomecologie.nl
www.blomecologie.nl

Onderwerp: aanvullend onderzoek notitie Zijldijk 37 te Leiderdorp
Datum: 7 september 2023
Project: 2022-1116
Samensteller: S. Gielen Ad.

KVK 67221904
BTW nr. NL856882999B01
IBAN NL21RAB00314240683

Geachte meneer van de Zand,

Hierbij de bevindingen van het aanvullend onderzoek omtrent het project Zijldijk 37 te Leiderdorp.

Aanleiding

Aan de Zijldijk 37 te Leiderdorp is een woonperceel met bijgebouwen gesitueerd (figuur 1 en 2). De initiatiefnemer is voornemens om een deel van de bestaande woning om te zetten naar een zorgfunctie met dagbesteding voor ouderen en dementerenden, eventueel met een beleef- en beweegtuin. De benedenverdieping van de noordwestzijde van de woning wordt hierbij uitgebreid. De woning wordt inpandig verbouwd. De schuur zal inpandig verbouwd worden. Mogelijk vindt er een herinrichting van de tuin plaats. Het bestemmingsplan voorziet niet in de beoogde ruimtelijke ingreep en dient derhalve te worden gewijzigd van 'Agrarisch' naar 'Wonen' en 'Maatschappelijk' (Dekkers, 2023). In de quickscan van Zijldijk 37 te Leiderdorp op 22 april 2022 is opgenomen dat Indien de luchtspouw ten tijde van de werkzaamheden betreffende de aanbouw open wordt gebroken dient de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de woning vastgesteld te worden doormiddel van aanvullend onderzoek (zie H5.3 van de quickscan). Derhalve is er opdracht verstrekt voor een aanvullend onderzoek naar vleermuizen in de bebouwing van Zijldijk 37 te Leiderdorp. De onderzoeken stonden gepland in de periode van 1 april tot en met 30 september 2023.

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Zijldijk 37 te Leiderdorp.

In het aanvullende ecologische onderzoek dienen de volgende onderzoeksvragen beantwoord te worden:

- Zijn vleermuizen aanwezig in het onderzoeksgebied?
- Op welke wijze maken vorengenoemde soorten gebruik van het onderzoeksgebied? Zijn in het onderzoeksgebied verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied aanwezig?
- Resulteert de voorgenomen ingreep in het beschadigen of wegnemen van jaarrond beschermde verblijfplaatsen en/of essentiële onderdelen van het leefgebied? Is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de voorgenomen ingreep uitgevoerd kan worden?

Figuur 2 Weergave van de bebouwing aan de Zuildijk 37 te Leiderdorp ten tijde van de quickscan Wnb.

Mogelijk aanwezige soorten

Uit de quickscan Wnb (Dekkers, 2022) is gebleken dat bij werkzaamheden waarbij de spouwmuur open komt te liggen en de boei delen worden verwijderd de beoogde werkzaamheden mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen verstoren. In tabel 1 wordt de potentie naar vleermuissoort en type verblijfplaats gespecificeerd.

Tabel 1 Overzicht van de potentie voor vleermuissoorten en type verblijfplaatsen (Dekkers, 2022).

Vleermuissoort	Zomer	Kraam	Paar	Massawinter
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee
Ruige dwergvleermuis	Ja	Nee	Ja	Nee
Laatvlieger	Ja	Ja	Ja	Nee
Meervleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee

Kader Wet natuurbescherming

De soortenbescherming van de Wet natuurbescherming valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (art. 3.1), Habitatrichtlijn (art. 3.5) en de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Vleermuizen vallen onder de bescherming van de Habitatrichtlijn. Naar aanleiding van de beoogde werkzaamheden kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Wnb, art. 3.5 (Habitatrichtlijnsoorten)

Lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren

Lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Voorliggend onderzoek en rapportage zijn uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Binnen de Omgevingswet blijven de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn onverminderd van kracht. Uitvoeringskaders, termijnen en processen vinden binnen de Omgevingswet op andere wijze plaats. Implementatie en wijze van uitvoering zijn vooralsnog niet vastgesteld.

Methode onderzoek

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor vleermuizen geldt het meest actuele Vleermuisprotocol (momenteel NGB, 2021) als richtlijn. De richtlijnen worden door de opstellers geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast. De uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen vormen de basis voor het soortspecifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie. In tabel 2 wordt voor de desbetreffende beschermde soorten en diens functionele leefgebieden beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn. Voor de veldbezoeken wordt een minimale tussenliggende periode aangehouden voor een goede spreiding over de onderzoeksperiode, conform het meest actuele Vleermuisprotocol.

Tabel **Fout! Geen tekst met de opgegeven stijl in het document.** Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van het aanvullend ecologisch onderzoek zoals geformuleerd in de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol.

Soort	Type	Periode	Omschrijving
Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen	Kraam	15 mei t/m 15 juli	Minimaal 2 veldbezoeken per type verblijfplaats na zonsondergang of voor zonsopkomst. Veldbezoeken kunnen gecombineerd worden uitgevoerd. Inventariseren van in- en uitvliegende individuen alsmede gedrag indicatief voor een verblijfplaats (o.a. baltsende dieren).
	Zomer	15 april t/m 15 aug.	
	Paar	15 aug. t/m 30 sep.	
Cat. 5 vogels Algemene broedvogels	Nest		De nesten van cat. 5 soorten en andere algemene broedvogels worden meegenomen gedurende de overige veldbezoeken.

Praktische uitvoering

De praktische uitvoering valt uiteen in standaardprocedure tijdens elk veldbezoek, de reactieve onderzoekswijze die gehanteerd wordt en, indien van toepassing, de aanvullende onderzoeksmethodes. Op basis van de te verwachten soorten en de relatieve potentie voor deze soorten binnen het onderzoeksgebied wordt het aanvullende onderzoek ingericht. Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering wordt bekeken vanaf welke posities het onderzoeksgebied (gevels, daken en groenstructuren met potentie) het meest efficiënt en strategisch kan worden onderzocht. De strategische punten, looproute en zichtlijnen zijn afhankelijk van de aanwezigheid van obstructies, struiken/bomen, verlichting en diverse typen van bebouwing. Tevens zijn deze afhankelijk van de te onderzoeken soortgroep.

Binnen de kaders van het Vleermuisprotocol (tabel 2) is de onderzoekswijze vormvrij. Afhankelijk van omstandigheden zoals de relatieve potentie, ervaring, moment van onderzoek het aantal onderzoekers, en dergelijke, worden door de diverse onderzoeksbureaus op verschillende wijze onderzoek uitgevoerd. Aangezien de te onderzoeken soorten veelal voorkeur hebben voor bepaalde type verblijfsplaatsen en leefgebied wordt door Blom Ecologie reactief onderzoek uitgevoerd. Dit type onderzoek houdt vast aan strategische punten, looproutes en zichtlijnen waarbij het geobserveerde gedrag van de te onderzoeken soort en de lokale omstandigheden leidend zijn voor de keuze van de strategische punten of looproute en de verblijfsduur per punt. De strategische punten worden bepaald op locatie voorafgaand aan de start van een onderzoek door een visuele beoordeling op de actuele potentie voor de soort in kwestie. Deze punten kenmerken zich door goed overzicht binnen het onderzoeksgebied en zicht op zoveel mogelijk potentiële in- of uitvliegopeningen.

Het aanvullend onderzoek vleermuizen wordt uitgevoerd door een combinatie van strategische punten en looproutes. Tijdens het eerste veldbezoek (zowel in het voorjaar als najaar) worden strategische punten ingenomen. Op het moment dat er sprake is van uitvliegende vleermuizen beweegt de onderzoeker zich in tegenovergestelde richting (dus de vleermuis tegemoet) naar het volgende strategische punt om zo een eventueel tweede of daaropvolgende uitvliegend individu, en uiteindelijk zo mogelijk de kolonieverblijfplaats, te lokaliseren. Hierbij blijft de nadruk op de woningen die binnen het plangebied vallen. Tijdens de vervolgonderzoeken wordt per seizoen de strategische punten ingenomen waar op dat moment de hoogste trefkans is. Voor de onderzoeken geldt tevens dat tijdens de rondes de keuze van strategische punten en/of looproutes beïnvloed worden door veranderende omstandigheden. Dit kan zijn een plotselinge verandering van windrichting, sterke toename of afname van windkracht, defecte straatverlichting en andere omstandigheden. Het aantal factoren dat bepaalt waarom een onderzoeker juist de ene richting meer op kijkt dan de andere of er juist voor kiest af te wijken van een gebruikelijke route zijn niet of nauwelijks definieerbaar.

De wijze van onderzoek verschilt, met in achtneming van de randvoorwaarden van het meest actuele Vleermuisprotocol, dus per datum, per loopronde en per moment. Er is derhalve geen sprake van vaste transecten maar veel eerder van diverse looproutes naar strategische punten waarbij de frequentie van stilstaan en beweging afhankelijk zijn van de omstandigheden op dat moment. De personele inzet van ieder veldbezoek is afhankelijk van het type onderzoek, de ervaring van de waarnemers en de potentie van het plangebied. Alle veldwerkers van Blom Ecologie zijn bedreven en ervaren in onderzoeken in urbaan gebied. Het onderzoek is er niet op gericht om met volledige zekerheid alle mogelijke verblijfplaatsen en/of functionele structuren te vinden of de aanwezigheid hiervan volledig uit te sluiten. Hiervoor zou een onderzoeksinspanning geleverd moeten worden die de onderzoeksprotocollen ver overstijgt. Van de geleverde onderzoeksinspanning wordt beoordeeld dat deze voldoende is zoals dat redelijkerwijs van een initiatiefnemer gevraagd kan worden. Met het uitgevoerde onderzoek worden derhalve resultaten geleverd die een goed beeld bieden van de aantallen individuen en de actieve nesten en/of verblijfplaatsen op die momenten binnen het onderzoeksgebied.

Materialen en aanvullende onderzoeksmethode

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van een batdetector, type Petterson D-200x/D-240x. Deze type zijn heterodyne en D-240x heeft een time expansion functie. De time expansion functie maakt het mogelijk de geluidopnames te vertragen waardoor nauwkeurige analyse van de hoogfrequent geluiden uitgevoerd kunnen worden. Geluidswaarnemingen zijn eventueel opgenomen met een opnameapparaat van het merk Roland, type R-07. Indien inventarisatie in het veld niet mogelijk was zijn geluiden geanalyseerd met behulp van de software BATSOUND.

Veldbezoek

Er is 1 veldbezoek naar vleermuizen uitgevoerd aan de Zijldijk 37 te Leiderdorp. Het veldbezoek is uitgevoerd op 18 mei 2023. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek betroffen: 12 °C, droog en 1 Bft. Het veldbezoek is uitgevoerd door een ecooloog van Blom Ecologie met veel ervaring met de soort. De relevante omstandigheden ten tijde van de veldbezoeken zijn opgenomen in onderstaande tabel (tabel 1).

Tabel 1 Uitgevoerde veldbezoek gedurende het aanvullend onderzoek.

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum	Zon	Tijd	Weersomstandigheden
Vleermuis 1	Kraam + zomer	1	18-5-2023	5.43	2.30-5.45	3/8, droog, 1 Bft, 12°C

Specifieke omstandigheden

Tijdens de uitvoering van het onderzoek kan er sprake zijn van dusdanig omstandigheden dat er mogelijk een vertekend beeld optreedt van de verzamelde resultaten. Hiermee wordt niet bedoeld het gemotiveerd afwijken van uitgangspunten zoals geformuleerd in het Vleermuisprotocol.

Er heeft 1 veldbezoek plaatsgevonden. Tijdens dit veldbezoek is geconstateerd dat de beoogde ruimtelijk ingreep reeds is uitgevoerd. Alle beoogde werkzaamheden zijn reeds uitgevoerd, hierbij zijn mogelijke potentiële vleermuisverblijfplaatsen, zoals beoordeeld in de quickscan (Dekkers, 2022) afgesloten en/of verwijderd zonder dat daarvoor aanvullend onderzoek is uitgevoerd.

Figuur 2 Weergave van de bebouwing op de planlocatie aan de Zuildijk 37 te Leiderdorp ten tijde van het veldbezoek op 18 mei 2023.

Figuur 3 Weergave van de bebouwing op de planlocatie aan de Zuildijk 37 te Leiderdorp ten tijde van het veldbezoek op 18 mei 2023.

Resultaten

Tijdens het onderzoek is geconstateerd dat alle potentiële openingen welke vleermuizen toegang verlenen tot de bebouwing niet meer aanwezig zijn in de bebouwing op de planlocatie. Er is ten noorden van de planlocatie rondom de bosschage aan de grens van het plangebied een foerageergebied van 1 gewone dwergvleermuis vastgesteld. De exacte locatie van het vleermuis foerageergebied is weergegeven in figuur 4.

Figuur 4 Overzicht van de aangetroffen foerageergebied van vleermuizen.

Conclusie

E is op 18 mei onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied aan de Zuiddijk 37 te Leiderdorp. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het meest actuele Vleermuisprotocol (NGB, 2021). Tijdens het onderzoek is een foerageergebied van vleermuizen vastgesteld. Daarnaast is vastgesteld dat de beoogde werkzaamheden reeds zijn uitgevoerd waardoor er geen potentiële openingen voor vleermuizen in de bebouwing meer aanwezig zijn.

We hopen u met dit schrijven voldoende te hebben geïnformeerd. We verblijven in afwachting van uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Blom Ecologie B.V.,
S. Gielen Ad.
Auteur

Blom Ecologie B.V.
Koeweistraat 2 - 4181 CD Waardenburg

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortvloeit uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.